

5

CULTURA

RESUM

L'any 2006, el pressupost del Govern de les Illes Balears destinat a cultura ha augmentat en xifres absolutes. En la mateixa situació es troben els dels consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera.

Pel que fa a les arts plàstiques, hem diferenciat entre les programacions de caire públic i les privades; aquestes darreres són les que presenten menys variacions respecte de l'any anterior, es mantenen el nombre d'exposicions a les galeries i a algunes augmenten.

En l'àmbit musical, es mantenen tots els festivals de música que s'han fet al llarg d'aquests anys. Això pot ser indicatiu que tenen una bona acceptació i que progressen. En un altre àmbit, cal dir que el nombre de discs compactes editats en general ha disminuït aquest darrer any, mentre que la Fira del Disc ha arribat a la seva edició, amb tot un seguit de concerts i d'exposicions.

La creació literària a les Illes Balears ha augmentat respecte de l'any anterior, si bé continua tenint un pes poc representatiu dins l'àmbit estatal. D'altra banda, les dades corresponents als dipòsits legals dels consells insulars ens mostren un augment en l'edició de llibres, de fulls i de fullets l'any 2006 respecte del 2005.

En el cas del teatre, ha augmentat molt el nombre d'espectadors en la major part dels casos, però, no ho ha fet el nombre de funcions. Varen tornar a tenir lloc les mostres de teatre de projecció exterior de l'any anterior, a més d'alguna nova participació.

En el món del cinema, tot i les aportacions de les institucions, que han fet possible tot un grapat de festivals, i també de les fundacions de Sa Nostra i La Caixa en el cinema cultural, continua havent-hi una tendència clara cap al cinema comercial i, més concretament, cap a la focalització en les grans produccions anglosaxones.

Pel que fa als mitjans de comunicació, continua l'hegemonia de la televisió, per sobre de la premsa escrita i la ràdio. Destaca el moderat augment dels lectors de la premsa escrita, i són *Última Hora* i *Diario de Mallorca* els de més difusió. Les ràdios més escoltades són Mallorca FM C40 i Mallorca FM SER. El consum televisiu a les Illes Balears el 2006 va ser de 208 minuts de mitjana diària. Les tres cadenes de televisió més vistes, per ordre d'importància, varen ser Antena 3, TVE-1 i Tele 5.

D'altra banda, les biblioteques aporten una gran quantitat d'activitats literàries, que ajuden a promoure la lectura, a més d'augmentar els seus fons amb noves adquisicions.

5.1.

ELS PRESSUPOSTS

El pressupost del 2006 de la Direcció General de Cultura del Govern de les Illes Balears ha estat de 9.577.987 euros. En termes absoluts, el pressupost del 2006 ha augmentat 1.074.019,29 euros respecte de l'any passat. (Vegeu el quadre A III-5.)

En el Consell Insular de Mallorca el pressupost de cultura de l'any 2006 va ser de 22.863.376,65 euros i va representar el 8,21% del total del pressupost del Consell. El Consell Insular de Menorca va dedicar-hi 3.741.746,53 euros, xifra que representa el 7,11% del total del pressupost de la institució. D'altra banda, en el Consell Insular d'Eivissa i Formentera el pressupost que es va destinar a la cultura va ser de 2.837.863,56 euros. (Vegeu el quadre A III-6.)

5.2.

LES ARTS PLÀSTIQUES

Aquest apartat es pot dividir en dos àmbits: la programació institucional i la programació comercial.

5.2.1. LA PROGRAMACIÓ INSTITUCIONAL, LES FUNDACIONS I ELS MUSEUS

Al Casal Sollerí durant l'any 2006 es varen dur a terme vint-i-nou exposicions, set més que l'any anterior, repartides en els diferents espais: la planta baixa, l'entresòl, la planta noble, la sala vermella i el pati. El nombre de visitants ha augmentat respecte els darrers anys, i el 2006 ha arribat a les 183.293 persones. (Vegeu el quadre A III-7.)

Al centre civocultural de Ses Voltes es varen fer un total de set exposicions, dues menys que el 2005. Malgrat aquesta disminució, el nombre de visitants ha anat incrementant al llarg dels anys, i ha arribat a les 33.476 persones, xifra bastant superior les 26.431 de l'any 2005.

La Fundació La Caixa va presentar un total de trenta-dues exposicions, que es poden classificar de la manera següent:

- Divuit exposicions d'art i història, amb un total de 29.176 visitants.
- Onze exposicions a la CaixaForum (edifici del Gran Hotel), amb un total de 356.641 visitants,
- Una exposició itinerant de ciència, amb 17.712 visitants.
- Una exposició que inclou el programa social «Violència zero», amb 7.462 visitants.
- Una exposició d'art al carrer amb les escultures d'Igor Mitoraj al llarg de la façana marítima de Palma.

La Fundació Sa Nostra va dur a terme seixanta-una exposicions repartides per les diverses sales de què disposa a les Illes. El nombre total de visitants va ser de 131.542. Al Centre Cultural de Palma es varen fer quinze exposicions;³² a la Sala de Cultura de Menorca se n'hi feren vint; a la Sala de Cultura d'Eivissa; a la de Formentera, també deu, i a les sales de la part forana, un total de sis exposicions.

El Museu d'Art Espanyol Contemporani, de la Fundació Joan March, el 2006 va rebre un total de 124.285 visitants, xifra superior a la del 2005 que era de 123.302. El nombre d'obres de la col·lecció permanent és de 70. L'exposició temporal més destacada va ser la dedicada a obra original del pintor Roy Lichtenstein.

La Fundació Bartomeu March va mantenir al llarg de l'any l'activitat de la Biblioteca Bartomeu March (Palma), les visites a l'exposició d'escultura contemporània al Palau March (Palma) i les visites al Museu de Cala Ratjada.

Pel Museu de Mallorca passaren el 2006 24.081 visitants, 1.387 visitants més que el 2005. El nombre d'obres de la col·lecció supera la xifra de les tres-centes mil peces, repartides al diversos fons que té el museu: l'arqueològic, el de belles arts, l'etnogràfic, el fotogràfic, el documental, el bibliogràfic i les arts decoratives i industrials. Les obres incorporades al fons del museu l'any 2006 que destaquen més són els trenta exemplars d'ex-libris xilogràfics del pintor Pere Quetglas «Xam», i les trenta-dues capsas de material arqueològic procedent de l'excavació d'urgència a l'a-

32. Durant els mesos de juliol, agost i setembre va estar tancat per reformes.

vinguda d'Antoni Maura. La secció etnològica de Muro va rebre 3.295 visitants, 1.168 més que l'any anterior. (Vegeu el quadre A III-8.)

El Museu de Lluc va rebre un total de 18.997 visites, unes 710 persones més que el 2005. El fons del museu continua tenint aproximadament unes dues mil obres de diversos autors, dels quals destaquen pintors com Salvador Mayol, Antoni Ribas, Ricard Anckermann, Bartomeu Sureda, Santiago Rusiñol, Joan Mestre, etc. El 2006 va incorporar dues obres noves: dos quadres del pintor Àngel Baldovino.

La Fundació Pilar i Joan Miró té un patrimoni artístic constituït per unes 2.500 obres de pintura, escultura, dibuix i obra gràfica de Joan Miró. La col·lecció, a més, es compon de centenars d'objectes que l'artista arreplegà i que formaven part del seu particular entorn creatiu. La Fundació té, a més, unes 400 obres d'altres artistes, dels quals destaquen Chagall, Tàpies, Clavé, Chillida i Úrculo, entre d'altres. Pel que fa als nous ingressos d'obres cal destacar la donació de Mònica Fuster de sis exemplars de la seva obra, la Calcografia Nacional de la Reial Acadèmia de Belles Arts de San Fernando donà quatre obres de Matute, Margarita González, Maria Elvira Valenzuela i Alberto José Romero. L'any 2006 la Fundació ha rebut un total de 62.316 visitats, 1.894 més que l'any passat.

Pel Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma Es Baluard van passar 397.184 visitants, 54.278 persones més que el 2005. La col·lecció permanent del museu té un total de 535 obres d'art. Entre els artistes més destacats hi figuren: Picasso,

Miró, Joaquín Sorolla Bastida, Francis Picabia, René Magritte, Anglada Camarasa, Munch, entre d'altres. El nombre d'obres incorporades al fons del Museu el 2006 fou de 14 peces.

El Museu de Menorca té unes 97.978 peces catalogades. D'aquestes, unes 1.500 formen part de l'exposició permanent del Museu. Els autors més destacats són, a la part de pintura Pasqual Calbó, Joan Font i Vidal i Joan Vives Llull. El nombre de visitants va ser de 11.352 persones.

El nombre de visitants del Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera el 2006 va ser de 24.847 visitants, 16.225 n'hi va haver al Museu Arqueològic de Dalt Vila i 8.622 a la Necròpolis del Puig des Molins.

5.2.2. LA PROGRAMACIÓ COMERCIAL

El Centre Cultural Pelaires i la Sala Pelaires varen disminuir el nombre d'exposicions el 2006, ja que el 2005 se'n feren dotze i el 2006 varen ser onze. La Galeria Altair acollí el 2006 un total de sis exposicions, igual que l'any anterior. A la Galeria Maior es varen fer deu exposicions el 2006, una més que l'any 2005; també va ser important la participació a Arco i Art Colonge. A la Galeria Mediterrània s'han fet un total de set exposicions, quatre més que el 2005. Pel que fa a la Galeria Horrach Moyà, s'hi han fet sis exposicions, dues menys que el 2005. El nombre d'assistents aproximat ha estat de tres mil persones. La Galeria Joan Oliver Maneu va tenir onze exposicions el 2006, igual que el 2005, amb la presència també a la fira Art

Madrid. Pel que fa a la Galeria Xavier Fiol, hi va haver sis exposicions el 2006, igual que el 2005, i, quant al nombre de visitants, una mitjana d'uns dos mil cinc-cents. La galeria Aba Art Contemporani ha fet un total de sis exposicions amb 2.174 visitants. Finalment, a la galeria Joanna Kunstmann s'hi feren sis exposicions al llarg del 2006. (Vegeu el quadre A III-9.)

Del 9 al 13 de febrer va tenir lloc la XXV edició d'ARCO, amb Àustria com a país convidat. Les galeries d'art que es presentaren a la fira varen ser, en total, set: Altair, Horrach Moyà, Joan Guaita - Art, Galeria Maior, Pelaires, Xavier Fiol i Ferran Cano.

5.3.

LA MÚSICA

En aquest apartat es fa un recorregut pels esdeveniments musicals que s'han dut a terme a les Illes. S'ha de destacar la iniciativa de l'Ibatur «Un hivern a Mallorca», els festivals, els concerts fets a les fundacions de La Caixa i Sa Nostra, les produccions de les discogràfiques i la Fira del Disc.

5.3.1. ELS FESTIVALS

Com cada estiu, es du a terme un dels festivals més importants de les Illes, el Festival Internacional de Jazz de sa Pobla, que el 2006 va celebrar la dotzena edició amb un cartell d'actuacions que incloïa el quintet escandinau Atomic, Ana Popovic Blues Band, el guitarrista de jazz Biel Ballester i el baterista Billy Cobham.

S'ha de destacar també la tercera edició del Jazz Voyeur Festival, amb les actuacions de la banda de San Francisco SF JAZZ Collective, Dave Holland Quintet, Gloria Gaynor, Toquinho i Roberta Flack, entre d'altres.

La sisena edició del Festival Waiting for Waits destaca per les actuacions de música acústica d'arrels americanes. Christian Kjellvander, Hugo Race (ex Bad Seeds) i Chris and Carla (The Walkabouts) són els principals artistes que hi actuen.

Un altre festival que es va dur a terme el 2006 fou el Pitch Mallorca Festival, conegut per la presència de música electrònica. El cartell estava format pels següents DJ Carl Cox, Eric Morillo, Dave Clarke, Ralph, etc.

En la quarta edició del festival Música Mallorca. Concerts Internacionals de Tardor el protagonista fou Mozart. Els artistes que van tocar peces del clàssic Mozart foren el tenor Francesco Petrozzi, la mezzosoprano Rita Kapfhammer, les solistes Vera Schoenenberg i Doreen Maria DesFeis, i les orquestres del festival Música Mallorca, l'Orquestra Simfònica Abaco i la Coral Filharmònica de Fürstenfeld, entre d'altres.

Cal destacar també les Illes Balears en concert a Barcelona, Madrid i Canàries, una de les majors plataformes de promoció exterior dels músics de la nostra comunitat, on l'objectiu principal és donar a conèixer la nostra realitat musical. L'any 2006 van participar diversos grups a les ciutats escollides en el projecte. A Canàries oferiren la seva música: Ivan Doménech, Jaume Anglada, Kevin i

Jaume Gordiola; a Madrid: Carlos Grimalt i la secta del mar, Ivan Doménech, Kevin, Rafa Ferrà i Yves y Nerea; i a Barcelona: Amb una mica de sort, Samurada y vol-tios, Família López, Inventari i Pota Lait.

5.3.2. «UN HIVERN A MALLORCA»

L'Institut Balear de Turisme promou la cultura amb tot un grapat d'esdeveniments, dels quals destaca el programa «Un hivern a Mallorca», que té lloc del mes de gener al mes d'abril i del mes d'octubre al desembre. Aquest programa engloba diferents actes, com ara el Festival de Pollença; Las Noches Mediterràneas en Costa Nord, a Valldemossa; el Festival Internacional de Deià; Sa Mostra Festival Folklòric Internacional, a Sóller; el Festival Internacional Chopin, a Valldemossa; Dansamàniga, Festival de Dansa a Sant Llorenç des Cardassar, etc.

5.3.3. LA FUNDACIÓ LA CAIXA

La Fundació La Caixa va oferir el 2006 un total de 168 concerts. El nombre d'espectadors varen sumar 38.075 persones, i superaren així les xifres dels altres anys. Val a dir que aquesta xifra també inclou els assistents a cursos, projeccions i tallers musicals. (Vegeu el quadre A III-10.)

5.3.4. LA FUNDACIÓ SA NOSTRA

En l'apartat de programació musical de l'Àrea de Cultura de la Fundació Sa Nostra cal destacar l'activitat de la

Camerata Sa Nostra, que el 2006 ha fet concerts amb solistes i directors de prestigi.

Al Centre de Cultura de Palma es varen oferir 56 concerts i 30 sessions escolars. A les sales de cultura de Menorca es varen fer 31 actes musicals, amb 5.120 usuaris. Pel que fa a les Pitiüses, es varen fer 7 concerts a Eivissa i 5 a Formentera. (Vegeu el quadre A III-10).

5.3.5. DISCOGRÀFIQUES

Produccions Blau va editar 26 CD. El 2005 se'n varen editar 23. El volum de vendes el 2006 va ser de 5.280 CD, prop d'un 13% menys que les vendes del 2005 (6.050 CD). El 2006 Ona Digital va editar 7 CD, cinc menys que l'any anterior. El volum de vendes per al 2006 resultà ser de 20.523 CD, 6.937 menys que el 2005. Una altra de les importants discogràfiques de les Illes Balears, ACA, va editar 5 CD, 5 menys que l'any anterior. (Vegeu el quadre A III-11.)

5.3.6. LA FIRA DEL DISC

Els dies 9 i 10 de setembre de 2006 va tenir lloc al recinte de Fires i Congressos de Palma la sisena Fira del Disc. La Fira va comptar amb uns 140 estands dedicats exclusivament a la venda de productes musicals com CD i LP, instruments, llibres, etc. També va oferir un gran nombre de concerts d'àmbit nacional i internacional, entre els quals va destacar l'actuació de la nord-americana Juliette Lewis i la seva banda.

5.4.

L'EDICIÓ

Segons les dades de l'INE, el nombre de títols i exemplars editats el 2006 a les Illes Balears ha augmentat. El nombre de títols de llibres editats a les Balears representa l'1,59% sobre el total espanyol, mentre que el nombre de títols editats de fullets és de l'1,9%. El percentatge respecte del total de l'Estat dels exemplars, tant de llibres com de fullets, és menor, ja que és el 0,63% i el 0,75%, respectivament. (Vegeu el quadre A III-12.)

Les dades corresponents als dipòsits legals dels consells insulars ens indiquen que hi ha hagut un augment d'edició de llibres, fulles i fullets.

El nombre de llibres incorporats al dipòsit legal del Consell Insular de Mallorca l'any 2006 va ser de 626, el 9,2% més que el 2005. Els llibres en català varen augmentar el 9,9%, és a dir es passà de 347 a 385 llibres. L'edició de llibres en castellà va disminuir el 4,3% respecte a l'any anterior. Quant al nombre de fulles i fullets, el 2006 se n'incorporaren 1.097, el 8,6% més que el 2005, amb un augment considerable dels editats en català i en castellà. (Vegeu el quadre A III-13.)

A Menorca, el nombre de llibres editats va ser de 70, 15 més que l'anterior. L'edició de fulles i fullets sumen un total de 212 títols.

A les Pitiüses es varen editar 39 llibres, 17 més que el 2005. En català se n'editaren 25, més del doble que l'any anterior, i en castellà es va passar de sis a vuit exem-

plars, cosa que significa un creixement del 33% respecte del 2005. El nombre de fulles i fullets va ser de 166, 71 més que l'any passat, amb un augment considerable de totes les llengües.

5.5.

EL TEATRE

En aquest punt es fa referència a dos aspectes: les activitats pròpies que han portat a terme els teatres de les Illes i, d'altra banda, a la projecció a l'exterior.

5.5.1. L'ACTIVITAT ALS TEATRE I ALS AUDITORIS

L'anàlisi de les dades dels teatres i dels auditoris s'ha tractat conjuntament a causa de la dificultat a l'hora de fer una separació acurada dels actes musicals i dels teatrals.

Pel que fa a l'activitat dels teatres de Palma, a l'Auditori, el 2006, va haver-hi un total de 220 espectacles, sis menys que l'any anterior. El Teatre del Mar va fer el 2006 un total de 122 funcions, 24 menys que el 2005, la qual cosa representa un descens de 1.855 espectadors. El 2006 el Teatre Municipal de Palma (que inclou el Teatre Xesc Forteza i el teatre del Passeig Mallorca) efectuà 240 funcions, 28 menys que el 2005, no obstant això el nombre d'espectadors només es va reduir el 0,62%. El 2006 el Teatre Sans organitzà 52 funcions, davant les 63 del 2005. El nombre d'espectadors va ser de 8.360. (Vegeu el quadre A III-14.)

Per analitzar l'activitat dels teatres a la part forana de Mallorca s'han tingut en compte l'Auditori de sa Mònica, l'Auditori d'Alcúdia, el Teatre Municipal de Manacor i el Teatre Municipal d'Artà, els quals el 2006 han fet un total de 71, de 51, de 303 i de 242 funcions, respectivament. Hi ha un increment de l'activitat del teatre, menys a l'Auditori d'Alcúdia, en què hi ha una reducció del 8,9%, i al Teatre Municipal de Manacor, que ha estat del 5,3%. Respecte del nombre d'espectadors, el 2006 l'Auditori de sa Mònica va generar 13.675 espectadors, el 9,1% més que el 2005. A l'Auditori d'Alcúdia el nombre d'espectadors va ser de 12.360, amb una disminució de 1.596 espectadors sobre la xifra del 2005. El Teatre Municipal de Manacor va tenir 47.732 espectadors, 2.004 més que l'any anterior. Finalment, al Teatre Municipal d'Artà el nombre d'espectadors va passar de 14.446 el 2005 a 29.574 el 2006.

A Menorca, al Teatre Principal de Maó el 2006 es varen dur a terme 105 funcions, 19 funcions més que el 2005. El nombre d'espectadors va ser de 47.732, el 4,37% més que l'any 2005.

A l'Auditori de Cas Serres, el nombre de funcions durant el 2006 va ser de 94, amb una mitjana de 75 persones per funció.

5.5.2. LA PROJECCIÓ A L'EXTERIOR

El 2006 va tornar a tenir lloc, la Mostra de Teatre Infantil i Juvenil de Catalunya, a Igualada, amb l'assistència i participació de tres muntatges escènics (*L'Odissea* de

la Fundació Teatre de Manacor, *La Fabulosa Ciència del doctor Grau...* de Sargantana, i *El Jai de ses rondalles* de Guillem Sansó) i una coproducció amb La Xarxa (Artur i Merli).

Cal destacar també la participació de les Illes Balears a la *Muestra de Teatro de las Autonomías* a Madrid amb les obres: *Tempo* de Res de Res, *Entremesos* de Cervantes de la companyia Rafel Oliver Produccions i *Memoria de Julián* d'Iguana Teatre.

L'assistència i participació en l'estrena de coproducció *Un baül groc per Nofre Taylor* d'Alexandre Ballester al Teatre Tantarantana de Barcelona.

Un any més, el teatre balear va ser representat a la Fira de Teatre al carrer, de Tàrraga 2006, amb tres obres: *La capsa de Mu*, de En Blanc; *La fabulosa ciència del doctor Grau*, de Sargantana; i *Bali* de Norai.

La Fira de Manacor continua la seva tasca de potenciar els espectacles teatrals, i per això, a aquesta edició s'ha pogut veure, a la fira, el guanyador del premi Max a l'espectacle *revelació* del 2005, *Nasdrovia* Chejov de Vaiven Producciones d'Euskadi gràcies al programa d'intercanvi entre les dues comunitats autònomes.

També s'han de destacar les mostres de teatre escolar d'Artà, de Manacor i de Vilafranca, el Festival Internacional de Teatre de Titelles de Mallorca i el Premi Born de Teatre.

5.6.

CINEMA

Quant a la temàtica cinematogràfica és important veure quins han estat els festivals de cinema que s'han fet durant l'any 2006 i, també, quin ha estat el comportament del cinema comercial i cultural.

5.6.1. ELS FESTIVALS DE CINEMA

Els dies 26, 27 i 28 d'abril va tenir lloc el Certamen de Curtmetratges de Ficció en Català 2006, que convoca la Direcció General de Política Lingüística de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears. El 6 de juliol es va fer a Ses Voltes la inauguració del certamen d'arts visuals d'Art Jove, convocat per la Direcció General de Joventut, amb una exposició que es va mantenir fins al mes de setembre. Els continguts d'aquesta mostra eren bàsicament la videocreació, el grafisme electrònic, la infografia, el reportatge, el documental i la ficció. La final del certamen de curtmetratges d'Art Jove es va fer a Maó dia 7 d'octubre de 2006. Cal destacar també l'MFA International Film Festival Illes Balears que es va fer el mes de març i que va retre homenatge al curtmetratge. Un altre festival molt important va ser la 8a edició de l'EuropFilm-Festival que va tenir com a seu les Illes Balears els dies 16 i 23 d'octubre. Finalment, es va dur a terme el Festival Internacional de Cinema Gai i Lèsbic a Mallorca i Eivissa el mes de juny.

5.6.2. EL CINEMA COMERCIAL

El nombre de pantalles de cinema ha augmentat el 2006 en dues unitats, de manera que s'ha passat de 99 l'any 2005 a 101 l'any 2006. Aquest darrer any el nombre de sales ha augmentat el 2%. (Vegeu el quadre A III-15 i 16.)

L'hàbit d'assistència al cinema de la població de les Illes Balears el 2006 reflecteix que són els joves (d'entre 14 i 24 anys) els que van més al cinema i els que ho fan amb més freqüència. El 3% de la població hi va dues o més vegades; el 4,5%, hi va una vegada a la setmana; el 10,5%, dues o tres vegades al mes; el 12,3%, hi va una vegada al mes; el 16,3%, cinc o sis vegades l'any; el 10,8%, menys de cinc, i el 45,2% de la població no va mai al cinema. (Vegeu el quadre A III-17.)

5.6.3. EL CINEMA PROMOCIONAT PER LES FUNDACIONS

El Centre de Cultura de Sa Nostra, de Palma, va oferir, un any més, un programa ampli de cinema. Hi va haver un total de 88 projeccions de cinema. A les sales de cultura de Menorca es varen projectar 20 pel·lícules i a la Sala de cultura de Formentera, vuit. Cal destacar les activitats educatives musicals (concerts escolars) al Centre de Cultura de Palma, sota els títols de "La vida de Mozart en solfa", amb 3.412 assistents i "L'edat del metall", amb 2.227 assistents.

La Fundació La Caixa va fer quatre projeccions de cinema, dues menys que el 2005.

5.7.

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Com cada any el lector pot trobar les dades corresponents a l'annex estadístic que es pot consultar al CD-Card.

5.8.

LES BIBLIOTEQUES

A la Xarxa de Biblioteques del Consell Insular de Mallorca hi ha hagut un total de 30.716 exemplars nous, repartits per les 73 biblioteques dels diferents municipis de l'illa. El nombre de títols nous incorporats ha estat de 2.478 (en tots els suports: llibres, fulls i fullets, CD, DVD, làmines, mapes, etc.), amb un predomini dels escrits en llengua catalana (985). El nombre d'usuaris de les biblioteques mallorquines el 2006 va ser de 332.806.

La Xarxa de Biblioteques de Menorca està formada per vuit biblioteques, sense tenir en compte les de titularitat privada ni la Biblioteca Pública de Maó, que és de titularitat estatal. Cada municipi disposa d'una biblioteca, i el nucli de Fornells disposa d'un centre de lectura. El fons total és de 92.813 llibres i la biblioteca de Ciutadella és la que en té més, amb 27.854 títols. La que disposa d'un menor nombre de llibres és la de Fornells, amb 3.429. El nombre total d'usuaris, quantificat pels que s'han fet el

carnet nou o l'han renovat en els dos darrers anys, és de 10.171 i també és la biblioteca de Ciutadella la que en té un major nombre (5.259).

Al Centre Coordinador de Biblioteques del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, hi figuren vint-i-tres biblioteques per al total de les Pitiüses, disset que formen part de la xarxa de biblioteques del Consell Insular d'Eivissa i Formentera i sis biblioteques municipals no integrades a la xarxa. El nombre d'usuaris és de 67.951 i el nombre de documents és de 145.863.

5.9.

LA CONTRIBUCIÓ DE LA UE A LA CULTURA

De cada vegada hi ha més consciència que la Unió Europea ha de fer funcions de foment de la seva riquesa i diversitat cultural, tant a Europa com al món. També s'accepta que la cultura és un aspecte imprescindible per aconseguir els objectius comunitaris estratègics, de solidaritat i de seguretat. La Comunicació de la Comissió de les Comunitats Europees³³ explora la relació entre la cultura i Europa en el món en vies de globalització i proposa objectius per a una nova agenda de UE per a la cultura. Aquesta agenda ha de ser compartida per totes les parts interessades (la Comissió, els estats membres, amb la participació de la societat civil, i el Parlament Europeu).

33. Comunicació sobre una agenda europea per a la cultura en un món en vies de globalització. SEC (2007) 570. Brussel·les, 10.05.2007. COM (2007) 242 final.

El fonament de l'acció de la UE a l'àmbit de la cultura radica en el Tractat, a l'article 151. La cultura és, i continuarà sent, fonamentalment una responsabilitat dels estats membres. El paper de la UE donar suport a les accions dels estats membres, i completar-les, i no reemplaçar-les, respectant la seva diversitat i estimulants els intercanvis, el diàleg i la comprensió mútua.

5.9.1. EL PAPER DE LES POLÍTIQUES INTERNES I DELS PROGRAMES DE LA UE

Mitjançant els seus programes i les seves polítiques, la UE contribueix de diverses maneres a promoure activitats culturals a Europa:

- L'actual programa Cultura (2007-2013)³⁴ contribuirà a facilitar l'enteniement mutu, a estimular la creativitat i a afavorir l'enriquiment mutu de les nostres cultures. També ajudarà a les organitzacions culturals a crear i a executar projectes culturals i artístics, millorant el coneixement i la difusió del patrimoni cultural europeu.
- Altres programes tenen un impacte positiu en la cultura, bé a través de projectes culturals específics, del foment de l'ús dels idiomes estrangers, de l'estret vincle entre l'aprenentatge i

la cultura, o de l'estímul de les experiències culturals personals: entre aquests programes hi ha «Europa per als Ciutadans (2007-2013)»³⁵

- Pel que fa al cinema i al sector audiovisual, el programa MEDIA,³⁶ que funciona des de 1991 i promou la competitivitat de la indústria audiovisual europea.
- El suport que presenta la política de cohesió o la política de desenvolupament rural pot ser essencial per fomentar, per exemple, la restauració de patrimoni cultural i la promoció d'indústries creatives.

5.9.2. LES RELACIONS EXTERIORS DE LA UE

La cultura està reconeguda com una part important dels principals programes i instruments de cooperació de la UE,³⁷ i també en els acords bilaterals de la Unió amb tercers països.

Durant molts anys s'ha aplicat a totes les regions en desenvolupament del món un àmplia gamma de projectes i programes culturals, com a part de l'ajut financer i tècnic de la Unió. Aquestes accions culturals se centren en la preservació i la restauració de patrimoni, la producció i circulació d'obres d'art, la creació o restau-

34. Decisió núm. 1855/2006/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2006 (DO L372 de 27.12.2006).

35. Decisió núm. 1904/2006/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2006 (DO L378 de 27.12.2006).

36. Decisió núm. 1718/2006/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de desembre de 2006 (DO L327 de 24.11.2006).

37. Per exemple, l'Acord de Cotonú amb els estats d'Àfrica, el Carib i el Pacífic, l'Instrument de Veïnatge i Associació amb els Països Veïns i Rússia, i l'Instrument de Finançament de la Cooperació al Desenvolupament referent a Àsia, Amèrica Central i Llatinoamèrica.

ració de museus i el desenvolupament local de la capacitat dels operadors culturals importants. La Comissió també gestiona fons i du a terme accions per donar suport a l'aparició i la consolidació d'indústries culturals. Amb relació amb això, la Unió s'ha centrat, de cada vegada més, a fomentar la protecció i la promoció dels drets humans, els drets culturals, els drets dels pobles indígenes i els drets dels membres de minories i de les persones marginades socialment.

El diàleg intercultural, atès que és un dels principals instruments de pau i de prevenció de conflictes, és un dels objectius bàsics d'aquestes accions.

L'entrada en vigor de la Convenció de la UNESCO sobre la Protecció i Promoció de la Diversitat de les Expressions Culturals il·lustra el nou paper de la diversitat cultural en l'àmbit internacional. La Comunitat i els seus estats membres s'han compromès a consolidar un nou pilar cultural global i un desenvolupament sostenible, en particular per mitjà de l'esforç de la cooperació internacional.

5.9.3. OBJECTIUS D'UNA AGENDA EUROPEA PER A LA CULTURA

Després de deliberar uns quants anys, la Comissió ha constatat la necessitat d'una nova agenda de la UE per a la cultura. Per això s'ha de partir de tres grups d'objectius interrelacionats:

- Promoció de la diversitat cultural i el diàleg intercultural.

Amb la finalitat de destacar amb el nostre patrimoni comú i de reconèixer la contribució de totes les cultures presents en les nostres societats, s'ha d'alimentar la diversitat cultural en un context d'obertura i d'intercanvis entre diferents cultures. S'han d'abordar els objectius específics següents:

- Fomentar la mobilitat dels artistes i els professionals de l'àmbit cultural i de la circulació de totes les expressions artístiques més enllà de les fronteres nacionals.
- Fomentar i consolidar les competències i el diàleg intercultural, mitjançant el desenvolupament de la conscienciació i l'expressió culturals, les competències socials i cíviques, i la comunicació en llengües estrangeres.
- Promoció de la cultura com a catalitzador per a la creativitat en el marc de l'Estratègia de Lisboa per al creixement i l'ocupació

Les indústries culturals i el sector creatiu contribueixen substancialment al PIB, i constitueixen un actiu essencial per a l'economia i la competitivitat europea en un context de mundialització. Els objectius específics que s'han de complir són aquests:

- Promoure la creativitat en l'educació mitjançant la participació del sector cultural.
- Promoure el desenvolupament de capacitats al sector cultural mitjançant el suport a la formació del

sector cultural en matèria de competències de gestió, esperit empresarial, coneixement de la dimensió, etc.

- Desenvolupar associacions creatives entre el sector cultural i altres sectors (TIC, investigació, turisme, etc.).
- Promoció de la cultura com a element vital en les relacions internacionals

La Convenció de la UNESCO sobre la Protecció i Promoció de la Diversitat de les Expressions Culturals, la Comunitat i els estats membres han reafirmat el seu compromís amb el desenvolupament d'un paper cultural europeu nou i més dinàmic en el context de les relacions internacionals d'Europa. Objectius específics:

- Continuar desenvolupant el diàleg polític amb tots els països i les regions en l'àmbit de la cultura i promoure els intercanvis culturals entre la UE i tercers països i regions.
- Promoure l'accés al mercat, tant a l'europeu com als no europeus, a través d'accions específiques.
- Utilitzar les polítiques exteriors i de desenvolupament per protegir i promoure la diversitat cultural a través del suport financer i tècnic.

- Assegurar-se que tots els programes i els projectes de cooperació tinguin plenament en compte la cultura local i contribueixin a augmentar l'accés als ciutadans a la cultura.
- Promoure la participació activa de la UE en la tasca de les organitzacions internacionals que s'encarreguen de la cultura, i en el procés de l'Aliança de Civilitzacions de les Nacions Unides.

Per tal que tot això es dugui a terme és necessari que l'Agenda per a la cultura es basi en una associació sòlida entre totes les parts, que tinguin en compte sobretot aquests quatre aspectes:

- Un major desenvolupament del diàleg amb el sector cultural.
- La creació d'un mètode obert de coordinació.
- El suport a la formulació de polítiques basades en fets.
- La integració de la cultura en totes les polítiques pertinents.